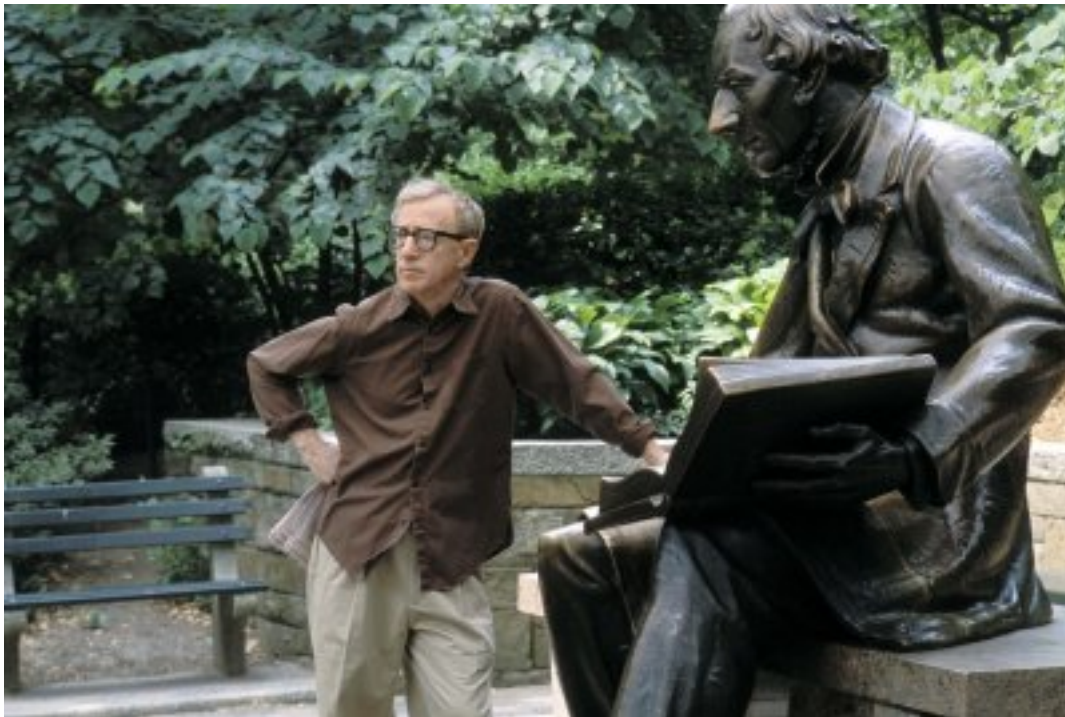

(KOPÁCS) KOVÁCS MIKLÓS:

Müncheni utazás - Unsere München (részlet)

Míg átsétálok a pályaudvar csarnokán, megállapítom, hogy valóban utazási csúcsszezon van -, rengeteg vonat, rengeteg ember, és rengeteg guruló koffer. Az interneten szerzett információk alapján gyorsan megtalálom a kerékpárkölcsonzót a 32-es vágánynál. A kerékpár bérleti díja nagyon rugalmas, lehet órában számolni, lehet egész napban és éjben, s nem drága - viszont van egy nagyobb összegű kaució. A bérléssel kapcsolatos teendők során elbeszélgetek az ügyintéző fiatalemberrel, érdeklődöm a müncheni kerékpározási szabályokról, szokásokról, kötelezettségekről. Meglepődve tapasztalom magamon, hogy ösztönszerű automatizmusként egyre másra jönnek elő a német szavak és mondatok a számból, és rendkívüli sebességgel tér vissza az elhanyagolt nyelvtudásom. Sőt hallom magam, amint kiejtésem is visszatér a régi bajoros-német akcentushoz, ahogyan azt húsz évvel ezelőtt is használtam. (jo, cwo) Egyre magabiztosabban beszélek, de azért a beszéd-értésnél gyakran elbizonytalanodok. Míg az ügyintéző kitölti a szükséges papírokat, megtudom, hogy a biciklis szinte bárhol haladhat, de lehetőleg a kerékpárúton kell mennie, és az utca menetirány szerinti jobb oldalán lévő

kerékpárúton. Azért nem lesz baj belőle, ha ettől néha kicsit eltér az ember. Mehetek majd az úttesten is, meg a járdán is, abból se lesz baj. Sisakot nem kötelező viselnem, de ha akarok, akkor azt is tud adni. Megkérdi, hogy milyen bicajt akarok, és én rámutatok a több száz egymás mellett sorakozó kétkerekű egyikére. Meg is kapom, ad hozzá zárat is kulccsal. Az az érzésem, hogy szinte mindegyik bicikli majdnem egyforma, bár más-más típus, méret, de semmi feltűnő, semmi jellegzetes -, szürke, mindennapi praktikus eszközök ezek. Viszont kiváló állapotban, bejáratva és karbantartva. Csak később tapasztalom meg, hogy ebben a hétköznapi világban nem kell csalódnom, remek, megbízható, és jól funkcionáló gépek ezek. Indulás előtt még megkér az ügyintéző, hogy üljek fel rá és próbáljam ki, megfelel e -, esetleg állítsanak az ülés magasságán, vagy a kormányon -, de nekem minden tetszik, kényelmes.

Elköszönök és kigurulok a pályaudvarról az óváros irányába. Már az első percekben megérezem, hogy milyen jó ötlet volt ez a biciklizéses városnézés. Míg elérem a legnagyobb sétálóutca elejét a Karlsplatz-nál, látom, hogy nincs túl nagy járműforgalom München belvárosának autós körútján, a Sonnenstr-én, és arra gondolok, hogy valószínűleg ez is hozzájárul ahhoz, hogy ennyire friss és tiszta a levegő. Nincs szmog, nincs por, s a szél frissen, és gyengéden lengedez. Gyorsan kitapasztalom a kerékpár sebességváltójának működését, lassan haladok, nézelődök, nagyon élvezem a bringázást. Nem akarok műemlékeket nézegetni, nem akarom végigjárni a múzeumokat, pedig akad itt belőlük bőven, és van is elég látnivaló bennük. Csak egy gyors benyomást, egy mély levegővételt, egy hangulatot akarok megérezni és felidézni ebből a városból, kicsit visszapillantani fiatalkorom vakmerő napjaira. Csak egy látványt akarok, csak egy elveszett érzést, csak egy gyors képet, viszont azt, az egészből. Na és a túra a lényeg, a bicikli fenomenális életérzést nyújtó szabadsága. Lassan eszembe jut a város -, mint régi ismerősnek integetnek felém a házak, ezek a csodásan gondozott műemlék épületek. Mennyi pokol és mennyi gyönyörűség emléke izzik e kövekben. Látom, hogy kevesen lézengenek az utcákon ebben a reggeli órában -, még nem tudom mi lesz itt délután.

Végigtekerek a sétálóutcán, egyenesen a München szímbólumának tekinthető -, hegy magasan kiemelkedő - katedrálishoz, a Frauenkirche-hez. Ha megszólalnak harangjai, úgy érzed, mintha egy igazi szív dobogna. Több ez, mint a város szíve, több mint a kereszténység bástyája, ez az emberi civilizáció egyik oszlopa. Most csend van. A felhők gyorsan és tömötten úsznak el az égbolton, a napot nem látni, de nem esik. Lassan, méltóságteljesen ébrednek az üzletek, kávézók, éttermek - a turisták áradatára várva. A városháza előtti téren néhány elvetemülten korán kelő turista nézelődik, miközben csigatempóban nyitnak a fagyaltozók, sörözők. Az utcák felfoghatatlanul tisztának tűnnek a Budapesti állapotokhoz képest -, a világos színű útburkolat is hozzájárul ehhez az érzéshez, s hogy egész München valamennyi járdája kőkockából van kirakva. Nincs itt semmi elromolva ahhoz képest, amire visszaemlékszem, az azonban igen feltűnő, hogy az üzletek és árusító helyek alkalmazottainak többsége bevándorló. Ha hozzájuk fordulsz nagyon kedvesek és segítőkészek -, olykor már-már lelkesnek tűnnek -, ha azonban fogós kérdést teszel fel - (árulnak e esőkabátot) - a főnökhöz irányítanak. Néhányszor körbepedálozom a Marienplatz-ot, az óváros központi terét, majd elgurulok a sétáló utcából gyorsan elérhető Damenstift templomhoz, ahol minden vasárnap magyar nyelvű misét tartanak. Igen, Német földön lehet - Csángó földön nem lehet magyar nyelvű a mise.

Csak épp egy pillantást vetek rá, miközben visszaemlékszem egy itteni, húsz évvel ezelőtti karácsonyi éjjeli magyar misére.

Nem sok időt akarok az óvárosban tölteni, kikerekezek a Maximilianstr-éra, és az Isaar folyó hídjá felé haladok. Lépten-nyomon kerékpártartókban elhelyezett biciklik tömegét látom - itt mindenkinek legalább öt lehet belőle, annyi áll az utcán lezárva. Kiválóan kialakított bicikli

utakon pedálozok - s bár még nincsenek sokan - de több kerékpáros van az utcán ezen a korai reggelen, mint gyalogos. Feltűnik, hogy a kereszteződéseknél az autósok milyen különleges körültekintéssel vigyáznak a biciklisekre. Előzékenyek, udvariasak, a kerékpárosnak utat adnak, előre engedik -, szenzációs érzés itt bicajozni, olyan mintha minden kifejezetten csak a kétkerekűek számára létezne -, csodás érezni ezt a figyelmességet. A járműforgalom jóval kisebb mint Budapesten, ezért halkabb is a város, s a sok zöld park, itt-ott egy-egy kis szökőkút, a rendezett, ápoltság még inkább emberi léptékű kisvárosi hangulatot kölcsönöz a helynek, s kellemesen elrejtí München nagyvárosi mivoltát. Amikor áthajtok a Maximiliansbrücke-n az Isaar folyó felett, letekintek a vízre, s úgy tűnik, mintha megváltoztak volna a méretek. Sokkal kisebb folyóra emlékszem és alacsonyabb hídra.

Haidhausen kerületbe érek -, ez az a hely ahol a legtöbbet megfordultam annak idején -, ez már nem a turisták számára berendezett óváros, ez az igazi müncheni, német-bajor polgári világ. Itt kevesebben vannak az utcán, sosincs igazán nagy forgalom, nincs sok üzlet, csak csodásan rendben tartott bérházak, kis parkocskák, ritkán kis kávézók, kis boltok, itt mindenből kevesebb van, és minden kisebb. Ez már a valódi Német civil környezet: szilárd, békebeli, kész, emberi mértékű otthon. A mindennapi élet jól funkcionáló territóriumának egyik középpontja.

Egész nap tekerek, Berg-Am-Laim majd Haidhausen, Giesing, Oberföhring, majd újra Haidhausen. Ha megtetszik egy épület, egy szökőkút, egy szobor, vagy egy kis park, körbeticiklizem akár többször is, s így a mozgás, a sebesség, szinte kiterjeszti, felfokozza a dimenziókat, kitágítja az érzékelés terét annak negyedik elemével. Ez a város a kerékpározás paradicsoma. Nem lehet abbahagyni, húz magával az út: - gyere velem, nézd, itt kanyargok, most meg erre, lefutok az autók közé, aztán be a zöldbe, suhanhatsz velem, erre, erre -, vonz, mint a mágnes. Alig akad olyan utca, ahol nincs hely kihagyva, kijelölve a biciklisnek. Egészen kisgyerekek gurulnak a szüleik után a legnagyobb forgalomban - tudják mindannyian, hogy biztonságban vannak. Az autósok különleges figyelemmel vigyáznak rájuk. Igen, ez a közlekedési civilizáció. A kerékpárosok egymás iránt is gesztusokat tesznek, egy kedves intés, egy mosoly egy biccentés. "Á te is bringázol, bravó ! Velünk vagy - szevasz! Na ja, kolléga!" Amikor lassan gurulok a kerékpárúton - mert bámészkodok -, a gyorsabb biciklisek megelőznek, de előtte csengetnek egyet: Hahó, jövök, figyuzz - ezt jelzik kedvesen. Egyszer csak egy szokatlan, meglepő hangot kiadó kürt szólal meg mögöttem, olyan, mint egy manó kedves vihogása. Hátrakapom a fejem, egy fiatal anyuka teker el mellettem, kisgyerkével a gyerekülésben. Óhatatlanul elmosolyodom a hang hallatán, ő is rám nevet, és én önkéntelenül odakiáltom neki: HALLÓ! Meglepődöm magamon, amint hallom a saját hangom. Annyira ösztönösen jött ez a tökéletes német hangsúllyal felkiáltott német üdvözlés, hogy úgy érzem ezért az egyetlen szóért érdemes volt Münchenbe utaznom. Ez nem az angol hello, ez egy halló, a nyomatékos, hosszan ejtett L-ekkel - tipikus, közvetlen, kedves Német üdvözlés - úgy ahogy annak idején megtanultam tőlük, s használtam -, most önkéntelenül kibuggyant belőlem. Valahol meg van bennem a megkopott nyelvtudás, és lassan a felszínre tör. Keresztül kasul bejárom a várost, megnézem az erdőnyi kerteket, a folyót, a hidakat, a helyeket ahol régen megfordultam. Gyönyörűségeken rendezett világ ez, ápoltság, szobrok, szökőkutak, védett természet, kitűnő utcák, álmyszerű bicikli utak, béke, nyugalom, s mindebbe belekarol a nyár önfeledt nyargalása. Sokkal békésebbnek tűnik most, mint amilyenre a múltból visszaemlékszem. Ehhez az elementáris békességhez biztosan hozzájárul az, hogy az amerikai hadsereg pereputtyostól kivonult, elköltözött a városból. "Mint a sebesen harapózó tűz a száraz avaron, ismétlődik a szó szanaszét a várban: - Elmentek !"

Ennek a városnak nem hiányoznak. A háború véget ért számára!

Dél felé egyre gyakrabban nyílik meg az ég függőnye, s a kristálytisza hasadékokon vadul, élesen, és mégis lágyan, melegen zúdul be a nap, színarany fényével még szebbre mázolván a város tisztára festett házait és utcáit. Ezer és ezer bicikli áll az utcákon és ezrek hajtanak velük sebesen céljaik felé. Délután három lehet, amikor lassan tekerve, bámészkodva visszaérkezek az óváros legnagyobb gyalogos térségéhez. Elképedve látom, hogy harmincezer sétáló ember hömpölyög az utcán. Többségük nyilvánvalóan turista. Sétálnak, téblábolnak, bámészkodnak, fényképeznek -, a gyerekek futkároznak, a felnőttek nevetnek, nem látom, hogy csinálnának valami egyebet, csak ballagnak, és nézelődnek. Nem igen esznek-isznak, nem igen vásárolnak s láthatóan nem is sietnek valamilyen cél felé -, talán ez lehet itt maga a cél.

Egyszerre megkondulnak a Frauenkirche harangjai, s még több más épület kisebb harangocskái is csilingelni kezdenek. Süt a nap, fényesen ragyog az égbeszökő óriás tornyok felett, melyeknek mélyen, bódítóan, hosszan zengenek harangjai, s azt dübörgik: élet. Azt kiáltják otthon, azt kiáltják nevetés, azt kiáltják szív, azt kiáltják áhítat. S a sok kis csilingelő harangocska együtt kacag velük, játszanak, kergetőznek egymással a tekintélyes mély s az angyalian magas hangok a kristálytisza levegőben. Hatalmas, örömteli érzés, ahogy hosszan, nagyon hosszan zúgnak a harangok, és hangjaikkal beburkolnak, magukhoz ölelnek, átkarolnak, megsimogatnak mindent és mindenkit ebben a nyári délutánban. Azt üzenik, béke, azt üzenik, biztonság, azt üzenik szeretet, azt üzenik Isten. Kedvesen körbefonnak, megcirógatnak, eltöltenek melegséggel, csordultig töltik az öröm tarisznáit ezek a szinte felhők fölötti magasságból áradó szimfóniák. Ahogy körbenézek az emberek tömegén, azaz érzésem, hogy mindannyian csak emiatt vannak itt, bár sokan talán nincsenek is tudatában ennek: Hogy ússzanak ebben a szinte földöntúli szép mennyei zengésben, mint a boldogság élet-elixírjének méltóságteljesen hullámzó óceánjában.

Igen, ez itt maga a cél.

Ilyen tömegben nem lehet biciklizni, leszálok és gyalogolok. Végül még gyalogosan is - magam mellett tolva a biciklit - nehezen sikerül kikeverednem a sétálóutca tömegéből.

Célom most a Ludwigstrasse, Leopoldstrasse - München Andrásy útja -, amely széles, impozáns méreteivel és hosszával a város főutcájának tekinthető. Ragyog a nap ezen a nyári délutánon, s a müncheniek kiözönlenek a parkokba, a zöld fűre heverednek, fürdőznek a fényben, s a gyerekek játszanak körülöttük. Teljes hosszában végig biciklizek a tágas főutcán, majd visszatekerek rajta, nézelődve, bámészkodva, olykor nekilódulva és száguldva. Csak utólag számolom majd ki, hogy mire este nyolc óra, már hatvan kilométert pedáloztam. Különösen kellemes fáradtságot érzek, amíg visszatérek a szállodához. Látom, hogy a ma este is ugyanolyan forgalmasnak ígérkezik a török negyed utcáinak éttermei, kifőzdéi, sörözői és szórakozóhelyei számára, mint a tegnapi -, de ezt én ma már nem akarom újra megnézni.

Jót alszom ennek a kimerítő és jóleső napnak a végén, de még elalvás előtt a holnap reggelre gondolok: lehet, hogy képtelen leszek majd felkelni az izomláztól, hiszen nem vagyok hozzászokva ennyi fizikai mozgáshoz.